

UNT.SE

Oetiskt jaga nyfödda

🕒 00:30 | 15-06-17

DEBATT Skydds jakt på nyfödda hjortkalvar är ett ogenomtänkt, meningslöst och oetiskt förslag, skriver Carl-Gustaf Thulin.

FAKTA

Jakt

Diskussionerna om förvaltningen av våra hjortar når nya lågvattennivåer.

Senaste förslaget från LRF med flera är skydds jakt på nyfödda hjortkalvar. Ett flagrant slöseri med naturbeteskött, troligen meningslöst ur ett skyddsperspektiv, och inte minst etiskt tveksamt.

LRF har med stöd av flera skogliga och jaktliga intresseorganisationer

lagt ett förslag till näringsdepartementet om ett tillägg i 26§ jaktförordningen: "Om det behövs för att förebygga skada, får årskalv av dov- och kronhjort som uppträder vid fält med oskördad gröda jagas i hela landet utom Gotlands län den 1 juli–den 15 april" (Dnr N2015/4489/FJR). Intressant att veta är då att dovhjorten börjar kalva vid midsommar, och föder långt in i juli. LRF med flera vill alltså skyddsjaga nyfödda dikalvar.

Utöver det till synes monumentala klavertrampet med förslag om skyddsjakt på nyfödda kalvar ur ett rent attitydmässigt perspektiv, så är det tveksamt på flera andra vis:

- 1) Betesskadan som nyfödda dikalvar orsakar torde vara ringa, eftersom de diar och därmed inte äter "oskördad gröda".
- 2) Om vi i stället väljer att jaga hjortkalvar under ordinarie jakttid så har de vuxit till sig och kan bidra med nyttigt och gott viltkött.
- 3) I förslaget saknas krav om bevisbörda, att det verkligen uppstått skada, hur stor denna skada är eller vilken/vilka arter som orsakat skadan. Vederbörande behöver heller inte visa att skyddsjakten hjälper.

Det finns inga studier som visat att denna typ av skyddsjakt är verkningsfull, och med förslagets utformning är det inte heller möjligt att efteråt utvärdera om skyddsjakten hjälpte.

I praktiken innebär denna så kallade skyddsjakt att kalvarna är fredlösa från 1 juli till 15 april.

Förslaget är dessutom synnerligen otidsenligt. Artdatabanken pekade nyligen ut förlusten av betade marker som ett av de största hoten mot biologisk mångfald. WWF:s köttguide (www.kottguiden.se), en konsumentguide för kloka matval som baseras på forskning från SLU, ger viltkött som enda köttslag enbart glada gröna gubbar, det vill säga toppbetyg. Vi behöver alltså snarare fler vilda växtätare, dels som drivkrafter i landskapsutvecklingen och för biologisk mångfald, dels som utmärkt mat åt såväl människor som vilda rovdjur.

Förslag som detta riskerar även en perspektivförskjutning mot ökad problemfokus på vilda djur.

Möjligen är det inget som oroar jord- och skogsbrukets intresseorganisationer, men det borde oroa de jaktliga och naturvården, samt samhället i övrigt. Inte minst med tanke på våra barn och ungdomar. De som växer upp med problemfokus på vilda djur riskerar att få problem med vilda djur som vuxna. Det vore en mycket olycklig utveckling för oss och de vilda djuren.

Att jaga kalv är rent generellt att förorda, om den sker på hösten och vintern under ordinarie jakttid. Kalvarna är så att säga "ränta", medan de vuxna djuren, "kapitalet", bevaras till nästa säsong, och då levererar en ny omgång kalvar. Ur ett förvaltningsperspektiv har jakt på kalv varit en framgångssaga.

För 150 år sedan var Sveriges alla hjortdjur pressade till ett minimum på grund av okontrollerad jakt.

Kronhjorten fanns bara i några begränsade områden i Skåne. Vissa källor indikerar så få som 50 stycken under perioder. Även populationsstorleken av älg, rådjur och dovhjort var mycket liten.

Efter fridlysning, en försiktig utveckling av jakten inriktad på kalv och unga djur, samt en för de vilda växtätarna positiv utveckling av betesunderlaget, så har alla klövviltpopulationer tillvuxit i antal.

Som en följd har även våra populationer av stora rovdjur återhämtat sig, eftersom de kan rikta in sig på vilda byten och inte besvära tamdjursägare i lika hög grad.

Visst kan skador på grödor och skog uppkomma, men klövviltpopulationerna bör regleras under ordinarie jakttid då även viltresursen omhändertas. Om jaktsäsongen ska justeras, bör den skjutas framåt i tiden. Att jaga hjortdjur innan brunsten, som idag sker när det gäller alla hjortdjur utom rådjuret, är tveksamt ur ett biologiskt perspektiv. Det mest störningskänsliga hjortviltet, kronhjorten, får dessutom jagas under själva brunsten. Det för populationens status viktiga urvalet i samband med brunst går förlorat om framförallt hjortar (handjur) får skjutas innan (och definitivt under) brunst. Bättre då i så fall att börja jag alla djur efter brunst, och förlänga jakttiden på kalv till februari.

Att skyddsjaga nyfödda hjortkalvar är som att ta ut räntan i förskott och bränna den i vedspisen. Skjuta dikalvar och sedan kasta dem på gödselstacken? Man undrar över tankebanorna hos de inblandade.

Carl-Gustaf Thulinföreståndare, Centrum för vilt- och fiskforskning, SLU

Utskriftsdatum: 2015-06-18 06:26:17

Webbadress: <http://www.unt.se/debatt/oetiskt-jaga-nyfodda-3765898.aspx>
